

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОНС „ДОКТОР“

от доц. д-р Блага Иванова Благоева, УНСС, факултет „Международна икономика и политика“, катедра „Политология“; научна специалност 3.3. Политически науки

Автор на дисертационния труд: **Стефан Красимиров Григоров**

Тема на дисертационния труд: **„Интердисциплинарно сравнително изследване на социално иновативни подходи за превенция на конфликти в местни общности.**

(Казусът на Мрежа Хлебни Къщи)»

„Interdisciplinary Comparative Study on Social Innovation Approaches to Conflict Prevention in Local Communities. (The Case of the Bread Houses Network)“

I. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за защита дисертационен труд е без съмнение актуален за политическата теория и практика. Нещо повече. Темата за иновативните, социално насочени подходи, осигуряващи превенция на конфликти в местни общности е една от „модерните“ изследователски теми. Ето защо се изисква смелост от всеки млад изследовател да анализира актуални и практически по своя характер проблеми и да направи собствен изследователски „прочит“ на теории и практики. Стефан Григоров намира „своята ниша“, насочвайки се към интердисциплинарно и сравнително изследване по визираната тема. Това изисква систематичност на мисленето, обзор на голямо количество научна литература, синтез на различни, често противоположни теории и тези. Темата на изследването е коректно формулирана – налице е пълно съответствие между заглавие и съдържание на дисертационния труд. Заедно с посоченото, изследването се отличава с балансирано съчетаване на теоретични познания и умения за практически анализи.

В съдържателно отношение изследването на С. Григоров се характеризира с прецизност на анализа, логично изложение, свободна интерпретация на тези и авторски мнения, коректност при позовавания и цитирания. Едно от основните достойнства на труда е умелото съчетаване на теоретични постулати и анализи с масив от емпиричен материал, синтезиран и подчинен на общата логика на изследването. Друго достойнство на дисертационното изследване е, че авторът има практически опитности по посочената тема, които без съмнение подпомагат анализа и направените изводи. В структурно

отношение трудът е балансиран и се придържа към „класическите“ модели на подобен тип изследвания – увод, три глави, заключение и използвана литература.

Общият обем на дисертацията – 230 страници (от които 182 основен текст) отговаря на стандарта. Използваните литературни източници (над 160 заглавия основно на български и английски език и интернет ресурси) са повече от достатъчни като времева актуалност и тематична насоченост.

Достойнство на дисертационната изследване е, че всяка глава завършва с обобщения, които осигуряват плавен преход към следващите части на труда.

Уводът съдържа всички атрибути на дисертационно изследване: коректно определени актуалност, цел и основни задачи; направен е преглед на научните изследвания по анализирания проблем в българската и чуждестранната литература. Коректно са формулирани и съдържателните и времеви *ограничения* на анализа. Използваната *методология* е продуктивна и отговаря на поставената цел и на заявените изследователски задачи.

В Първа глава „**Превенцията на конфликти: теоретични и концептуални перспективи**“ са подложени на анализ различни исторически, теоретични и концептуални рамки и перспективи на превенцията на конфликтите. Изяснена е ролята на социалните иновации и тяхното приложение в превенцията на конфликти. Очертана е промяната на същността на конфликтите в съвременното; появата на нови типове конфликти и техните специфики. С компетентност и разбиране са изложени идеите на Русо, Кант, Галтунг, Фрийдмън, Нонини като се търси спецификата на конфликтите. На този основа авторът анализира отличителните характеристики на СИППК в местни общности и извежда тяхна „работна характеристика“, която ги обвързва със социалния капитал. В този план са подложени на анализ концепциите за социален капитал в контекста на превенцията на конфликти на Пътнам, Фукуяма и Бурдийо. Най-интересен момент в първа глава е опитът на автора да „преосмисли мира и конфликта в една пост-човешка перспектива“. В отговор на въпроса „кои са опасностите на пост-човешкия капитализъм и неговата „не-жива култура“, „не-жив човек“ и „не-жив живот“, дисертантът разглежда основни въпроси, свързани с теориите на Маркс, Мъмфорд и Маркузе; дава пояснения за „пост-човешкият капитализъм“, „технологичен растеж и концепциите за „не-жива култура“, „не-живо човешко същество“ и „не-жив живот“; за

„не-живото действие“, „не-живия живот“, „не-живата икономика“ на пост-човешкия капитализъм.

Втора глава „Социално иновативни методи за превенция на конфликти“ анализира различни СИППК, основани на нов вид формално и неформално образование и различни форми на социално-ангажирани изкуства и творчески техники, представени от образователни и общностни културни институции. Инструментите за социална промяна и мир, които идентифицира авторът са: прогресивни педагогика (във формалното и неформалното образование), театър и психодрама, и общностно месене на хляб като „съ-творчески инструменти за диалог, прошка и сътрудничество“. В дисертационния труд са разгледани обстойно спецификите и основните идеи на „Педагогиката на потиснатите“ на Фрейре, движението за екопедагогика или „педагогика на Земята“, „Театърът на потиснатите“ на Аугусто Боал и „Театърът на трохите“ на Мрежа Хлебни Къщи и как те спомагат за разрешавани и/или превенция на конфликти. Наред с посоченото дисертантът прави задълбочен критичен анализ на техните ограничения по отношение на обхвата и действието.

Логично в **Трета глава „Изследване на казусите на Мрежа Хлебни Къщи“** се подлага на анализ казусът на МХК с нейните методи за общностни месения, разпространени в повече от 20 държави на 6 континента. Мотивирано е кои са причините за този авторов избор и подробно са разгледани конкретни приложения на МХК в различни региони. Коректно дисертантът посочва целевите групи на емпиричното се двугодишно изследване и прави заключения относно потвърждаването/непотвърждаването на формулираните хипотези. В тази глава авторът убедително показва уменията си да анализира конкретни случаи и да обвързва теорията с практиката.

Заключението отговаря на изискванията, като съдържа основните изводи от авторския анализ и маркира очертаващи се перспективи. В контекста на оценка на Заключението, искам специално да отбележа, че прави много приятно впечатление категорично заявената и защитена лична позиция на автора.

II. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Намирам, че в дисертационното изследване на Стефан Григоров са налице редица научни и приложни *приноси*, свързани с: обобщаване и анализ на теоретични източници, критично приложени в дисертационния труд; теоретично доказване на ролята и значението в съвременните условия на социално иновативните подходи за превенция на

конфликти в местни общности; оригинално формулирани и успешно доказани научни хипотези; успешно прилагане на интердисциплинарен подход при анализ на СИППК; сравнително изследване на различни СИППК; провеждане на емпирично изследване с оригинални интервюта.

Нямам критични бележки по дисертационното изследване. Позволявам си един **въпрос**: *Счита ли авторът, че СИППК имат универсален характер и от какви фактори зависи изборът на конкретни СИППК?*

IV. Оценка на автореферата

Авторефератът съдържа необходимите елементи и информация, които съответстват на/ и адекватно отразяват съдържанието на дисертационния труд. Справката за публикации, свързани с темата на дисертацията е коректна.

V. Заключение

Дисертационния труд на Стефан Григоров съдържа достатъчно научни и научно-приложни резултати. Съдържанието доказва, че докторантът притежава способности за самостоятелни научни изследвания.

Качествата на дисертационния труд ми дават основание да заключа, че той в пълна степен удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

Без колебание **предлагам на научното жури да присъди на Стефан Григоров научната степен „доктор“ по научната специалност „Политология“**.

Подпис:.....

19.05. 2021 г.

доц. д-р Блага Благоева, УНСС